

UIT DE SCHRIFT.

Opstanding en heiligmaking.

Maar God, die rijk is in barmhertigheid door Zijn groote liefde, waarmee Hij ons lief gehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (niet genade zijt gij zalig geworden).

Efeze 2:4, 5.

Meeleven met Christus op den morgen der Opstanding doet u, mijn ziel, niet alleen uw rechtvaardigmaking, maar ook uw heiligmaking intenser genieten.

Dat uw heiligmaking voor u maar al te zeer iets begripmatig blijft in plaats van in beginsel doorleefde realiteit, heeft voor een niet gering deel hierin zijn oorzaak, dat gij het verband tusschen opstanding en heiligmaking te veel als in een nevel ziet.

Uw geloofsintuïtie zegt u, dat gij wel over de rechtvaardigmaking, maar niet over de heiligmaking van uw Jezus in de opstanding kunt spreken. En uw geloofsbezinning legt u uit, waarom.

Uw schuld was Christus toegerekend. Rechtvaardigmaking is rechtvaardigverklaring. Door de opstanding verklaarde God Jezus vrij van uw schuld, welke Hij op Zich laadde.

Maar Hij werd om uwentwil niet onheilig. Van uw besmetting bleef Hij rein.

De smet kan niet meegedeeld worden door een uitspraak, door een verklaring, maar alleen door geboorte, door aanraking.

En nu was het steeds de werking des Geestes geweest om Christus tegen zulk een bezoedeling te vrijwaren.

Want zulk een Hoogepriester betaamde u, heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren.

Ook toen de Vader Hem rekende als een Schuldige, bleef Hij de Heilige.

Daarom schijnt de opstanding meer betekenis te hebben voor uw rechtvaardigmaking dan voor uw heiligmaking.

Toch is dat niet zoo.

Van Zijn vleeschwording tot Zijn sterven duldde Hij om uwentwil in Zich, zoowel naar ziel als naar lichaam, een disharmonie, welke alle voorstelling tart.

Innerlijk en uiterlijk was Hij door en door heilig.

Niettemin was Hij innerlijk en uiterlijk aange-tast door dat ellendige, dat anders van onheiligheid onafscheidelijk is.

Naar de ziel leed Hij van het oogenblik, dat Hij in de wereld kwam.

En in Zijn lichaam droeg Hij de kiem des doods van dat Hij begon te leven.

Hij was niet slechts gelijk Adam bij zijn schepping sterfelijk.

Maar Hij was stervend.

Ook op Hem mag het toegepast, dat Zijn leven op aarde niet anders was dan een gestadige dood.

Wat moet dat voor Zijn gevoelige onzondige natuur zijn geweest: altijd de dood in Zich te voelen knagen!

Gij, o mijn ziel, zijt te zeer in uw gevoelens afgestompt, om dat te kunnen beseffen.

Gij verkeert als onder narcose, zoodat gij van dat sloopingswerk van den dood in zoogenaamd gezonde dagen maar weinig gewaar wordt.

Maar Christus!

Met Hem was het zoo geheel anders gesteld!

Doch daarom was voor Zijn fijngevoelig hart de verandering op den Paaschmorgen des te geweldig.

Zijn ziel kon niet meer lijden.

Uit Zijn lichaam was niet alleen alle doods-kiem gebannen, maar het kon niet meer sterven.

Zijn opstandig bracht de onverderfelijkheid en onsterfelijkheid aan het licht.

Nog eens: wat moet dat voor uw Jezus geweest zijn!

En... in Zijn verandering deelt ook gij.

Want gij, mijn ziel, die dood waart in zonden en misdaden, zijt levendgemaakt met Christus.

Omdat Hij het Hoofd was en gij een van Zijn leden zijt.

In de verbondsgemeenschap met Hem.

Maar ook op grond daarvan in de altijd zich verwerkelijking toepassing aan u door den Geest van Christus.

De Geest neemt het niet alleen uit de woorden van Christus om u te leeren.

Hij neemt het ook uit het leven van Christus om u te heiligen.

Het eene mysterie wordt op het andere gestapeld.

Het opstandingsleven van uw Heiland begint u te doorstromen, zoodra de Geest over u in uw bloed gebood: leef, ja leef.

Gelijc dezelfde sappen werken in den wijnstok als in de ranken, zoo werkt hetzelfde opstandingsleven in Christus en u.

De Catechismus zegt het zoo schoon, dat gij door de kracht van Christus wordt opgewekt tot een nieuw leven.

En dat nieuwe leven is de heiligmaking.

Wilt gij van uw heiligmaking meer verzekerd worden, zoek dan niet het eerst en het meest naar vruchten, ofschoon ook dat niet mag nagelaten,

maar weel u door het geloof met den Opgestane één.

Dit worde bij u tot steeds diepere beleving: mede levendgemaakt!

Gij draagt den wortel niet. De wortel draagt u! Wat het zeggen wil: overgegaan te zijn uit den dood in het leven, leert gij pas vermoeden, wanneer gij u tracht in te denken den overgang, die zich in Christus door Zijn opstanding voltrok.

O, ziel, gij hebt nog veel te peinen.

Gij hebt nog veel te bidden.

Gij hebt nog veel te bewonderen.

Gij moet nog lang, lang Paaschfeest vieren.

En dan wordt nog slechts het buitenste en het uiterste van dit mysterie aan u onthuld.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

— Modernistische Geloofsbelijdenis. I.

Het modernisme was bij zijn oorsprong sterk dogmatisch.

Scholten gaf in zijn „Leer der Herv. Kerk“ een dogmatiek, die bestemd scheen om de oude Gereformeerde dogmatiek te vervangen. Inzooover men van dogmatische geesten kan spreken was hij er een, die de Gereformeerde dogmatici achter zich liet. Door zijn intellectualisme, dat hij niet onder stoelen of banken stak, openbaarde hij zich niet alleen als dogmatisch, maar zelfs als dogmatistisch.

Opzomer, ofschoon een geheel ander man, trachtte volgens positivistische methode zijn geloof toch inhoud te geven. Hij verwijderde zich van de dogmatische terminologie, maar de „waarheid“ was voor hem niet louter formeel.

Ook andere modernistische voormannen uit denouden tijd bewogen zich in deze lijn.

Maar naarmate de 19de eeuw voortschreed, verloor het modernisme al meer het materiële. Men wilde volstrekt niet met de ongeloofigen gerekend worden. Men legde er gaarne nadruk op, dat men geloofde. Maar wat men nu eigenlijk geloofde, daarvan gaf men geen rekenschap. En vooral wanneer tegenstanders vroegen naar den inhoud van het modernistisch geloof, roemde men erin, dat men dat niet formuleeren kon. Men wees er niet zonder eenige zelfverheffing op, dat dit niet als een getuigenis van armoede, maar als een bewijs van rijkdom moest worden beschouwd. Evenals een man als Henry Ford, wanneer hij plotseling gesteld werd voor de vraag: hoeveel bezit gij, daarop geen paraat antwoord zou hebben, zoo voelde men zich te veel miljonair, dan dat men zijn geloof in een korte belijdenis zou kunnen saamvatten. Men deed het voorkomen alsof men daarvoor eigenlijk een heele bibliotheek noodig had.

Doch men begon niet met althans het eerste deel van die bibliotheek te schrijven. Men droeg altijd weer dezelfde formele zinnen voor, schoon van klank, maar aan het denken, dat toch ook zijn rechten heeft, niets biedend. Men wist wel te vertellen, wat men niet, doch niet wat men wel geloofde. Een man als Dr J. L. Snothlage, voor wien de religie een formalistisch begrip is, vertolkte ten minste in wijsgeerige taal, wat anderen zichzelf niet durfden of wilden bekennen.

Evenwel kon de vraag naar den inhoud van het modernistisch geloof niet blijvend worden onderdrukt. Door haar onbeantwoord te laten scheen men naar buiten een sterke positie in te nemen, men gaf zich in geen enkel opzicht bloot, maar naar binnen werkte dit verzwakkend. Men maakte ook tegenover de eigen menschen den indruk leeg van hoofd te zijn, enkel mond te wezen, waaruit de frases rolden in niet te stelpen vloed, maar die niet gedragen werden door gedachten. En of men nu al hoog opgef van de volheid van zijn gemoed, men kon daardoor het verwijt niet ontgaan, dat men de menschenwaarde naar omlaag trok. Want al is de mensch niet enkel redelijk wezen, hij is toch ook redelijk wezen.

Dr Niemeijer doorzag het hachelijke van dien toestand. Voor jaren drong hij er al op aan een geloofsbelijdenis saam te stellen. Hij liet het niet bij woorden. Hij voegde er de daad aan toe. Hij maakte zelf een geloofsbelijdenis gereed. Toen het er echter op aankwam, werd die niet aanvaard. De zaak scheen van de baan.

Vragen zijn echter taai. Snijd ze tot den wortel af, ze groeien toch weer uit. Het vraagteken kan niet worden uitgewischt of overschilderd. Het wordt altijd weer zichtbaar.

Danrom werd de vraag, hier, daar, allerwege herhaald: wat gelooven de modernisten?

Die vraag verontrustte vooral de aanhangers van het modernisme zelf.

Dat het Rechtsmodernisme indertijd zulke hooge verwachtingen wekte, behoort gedeeltelijk wel hieraan te worden toegeschreven, dat het een belofte inhield, die vraag te beantwoorden.

Het stelde centrale dogmata als voorzienigheid, zonde en genade aan de orde.

Maar verder kwam het niet. Het zweemt thans in onderwerpen als ethische politiek en vredesbeweging.

Het schijnt zijn bloeitijd reeds te hebben gehad.

de eenige grondslag, van waaruit wij op kunnen klimmen tot de genadige verkiezing Gods. Of het verbond in zijn volle geestelijke kracht laten gelden en dan aan den Heere zelf overlaten al de gevolgen van het feit, dat Hij ons een oordeel heeft opgedragen, waarvan Hij zelf gewild heeft, dat het Zijn verborgen wil niet geheel dekt.

Dit standpunt is dan ook altijd door de gereformeerden ingenomen.

Voor ditmaal volsta een enkele getuige uit de vorige eeuw.

De Synode der afgescheidenen van 1837 rekent met het doopsformulier de kinderen der geloovigen te moeten houden voor lidmaten der gemeente (Christi, voor erfenamen des rijks Gods en Zijns verbonds.... Dewijl de Synode evenwel niet naar den verborgen raad Gods maar naar Zijn geopenbaard Woord wenscht te oordeelen en te handelen, zoo kan en mag zij ook geen scheiding maken in de regeering der kerk tusschen leden en leden, waarvan een gedeelte bij ons als bekeerden, een ander gedeelte als onbekeerden te boek zoude staan¹²).

En dit gevoelen heeft onder de afgescheidenen steeds voortgeleefd. Terecht leerde prof. Helenius de Cock, dat het voorwerp, dat het Sacrament ontvangt den aard van het Sacrament niet kan veranderen¹³. Door de volwassenen wordt toestemming (met de bondsbelofte) betuigd; en zij verklaren den God des verbonds als hun God te erkennen, en zichzelf aan Hem over te geven, doch bij de kinderen wordt zij voorondersteld. Zij moet worden voorondersteld omdat niemand als verbondsverwerper mag worden verklaard, zoolang hij dit niet door zijn gedrag toont¹⁴. Dewijl nu de kerk slechts oordeelen kan volgens hetgeen door God is geopenbaard, en niet oordeelen mag over hetgeen verborgen is, belijdt zij, dat geen anderen dan die het oprechte geloof deelachtig zijn, leden der gemeente zijn, voor zover dit betreft het verborgen oordeel Gods, doch zij neemt als leden aan, en erkent als de zondigen allen, die door het ontvangen van den doop betuigen aan den eisch des verbonds zich te onderwerpen zoolang zij die belijdenis door leer of wandel niet openlijk weerspreken¹⁵.

En in gelijken geest oordeelt Ds H. Joffers: Wij moeten alle kinderen der kerk (hetzij ze gedoopt zijn of nog niet gedoopt zijn, allen hetzij ze jong of oud zijn, hetzij ze bekeerd of onbekeerd zijn), voor bondelingen aanzien; al zijn zij ook in hoogen ouderdom en nog onbekeerd. Zoo zij de kerk geen reden van afsnijding hebben gegeven en zoolang zij door de kerk niet op grond van Gods Woord zijn uitgeworpen of afgesneden, zoolang mogen zij niet anders, als voor bondelingen worden aangezien¹⁶.

Wanneer men hierbij in aanmerking neemt, dat De Cock bijna vanaf de oprichting der Theologische School tot de komst van Bavinck te Kampen dogmatiek doceerde, dan kan men uit bovenstaande aanhaling opmaken, in welken geest bij de afgescheidenen het verbond geleerd werd; en dat men daar vrij bij den doop van een veronderstelling sprak; een uitdrukking, waartegen in den laatsten tijd nogal wat wordt ingebracht juist door hen, die wanen de wettige voortzetting der Afscheiding te zijn.

E. D. KRAAN.

¹² Zie: H. H. Kuyper, Hamabid, pag. 39—41.

¹³ Uitlegging op Genesis, vert. S. O. Los, blz. 335—337.

¹⁴ IV, 16, 6.

¹⁵ IV, 16, 12.

¹⁶ Bavinck, Dogmatiek III, 230—235. H. H. Kuyper, t.a.p.

76—98.

¹⁷ Zoo deed nog onlangs Ds A. M. Berkhoff in zijn

reeds vermelde brochure, blz. 11 v.v.

¹⁸ Bavinck, t.a.p. III, 243—244; H. H. Kuyper, t.a.p.

141—146.

¹⁹ Gedachten over de betekenis en verzegeling der Sa-

cramenten, blz. 16. De beide laatste spaties zijn van

mij. E. D. K.

²⁰ De kinderdoop met zijn grond en vrucht. Voorbericht.

²¹ T.a.p. blz. 18.

²² T.a.p. blz. 20—21.

²³ T.a.p. blz. 18.

²⁴ T.a.p. 20, 25.

²⁵ Art. 131 van de Acta, overgenomen in De Blazin

van 15 Febr. 1929.

²⁶ T.a.p. blz. 12.

²⁷ T.a.p. blz. 13.

²⁸ T.a.p. blz. 15.

²⁹ T.a.p. blz. 23, 47.

noelijkheid heb-
en af te wijzen
anneer wij haar
veral een zelfde
ng terugvinden.
s reed mogelijk
s waardoor God
ut met de ge-
ijds wordt toch
een Jacob heeft
(9:13).
of Izak en toch
ortocht door de
de hadden gees-
10:3) en toch
meerendeel der
en en door de
denis wijst op
die beiden het
avondmaal ver-
en en te onder-
s wedergeboort
eft (Art. 35).
wee soorten ge-
iet in overeen-
p zekere hoogte
lkander te ver-
e hoeden voor
t ander of het
a. Wanneer de
tot ons spreekt,
te aanvaarden.
d niet alle kin-
zijn, mogen wij
n de geestelijke
t. En aan den
iet verbond op
og niet sluiten
llen Israël zijn,

en geweest om
ijze in den weg
j brengt onder
een. Dit betee-
nd uit gelbovine
scheid tusschen
ons weer. Maar
Heere ons niet
Zijn verborgen,
even. Wij van
verkiezing doch

op ontgeestelijkt
tever op allen
hemelijke be-
taedestinatie en
wou handelen;
s; voor zichzelf
and iets goods
rkiezing en de
gen waargeno-
t dan ook van
et Woord Gods
gaf.

gestaan om uit
if te dalen. Wij
itverkiezing op-
verbond aller-
delingen te be-
orwaarden, die
zijn de geloovi-
geloof in — en
brengen, mede,
dachte, dat de
l geën bonde
integendeel aan
1; en eerst, als
den is, mogen
hen voor ge-

kt, dat dit oor-
fde niet onheil-
oordeel Gods
egel in handen
f het verbond
iet gevaar van
e kinderen der
en de wederge-
valt bovendien